

[Brusvang.]

Vi kan godt se det ønskelige i, at alle disse problemer blev løst på én gang, men problemerne er jo desværre så store, og det første problem, nemlig arbejdskonfliktens løsning, trænger sig så meget på, at vi i hvert fald ikke rigtig kan tro på, at det er hensigtsmæssigt at vente, til også den anden store problemstilling, besparelserne på finansloven, er endeligt afklaret. Derfor finder vi, at en sammenkædning, der i anden sammenhæng kunne være ønskelig, i denne situation kan være betænkelig.

Steen Folke (VS):

Venstresocialisterne vil benytte sig af to ordførere: efter mig kommer hr. Kurt Hansen.

Allerede sidste år erklærede LO sig rede til at medvirke til en indkomstpolitisk løsning. De indkomstpolitiske hensyn, og det vil sige løntilbageholdenhedshensyn, blev allerede indbygget i de krav, som LO opstillede ved overenskomstforhandlingerne. Forhandlingernes forløb tyder på, at det hele var nøje planlagt mellem LO og regeringen — jeg tænker på det uhyre omfattende konfliktvarsel, der skulle få alle til at forstå, at en konflikt ville være katastrofal. Den socialdemokratiske ordfører, hr. Kjeld Olesen, har her udmalet i meget dystre perspektiver, hvordan alt ville gå i stå og bryde sammen. Han prøvede også at bortforklare dette, at man faktisk gennem det planlagte indgreb var i færd med at forsøge at sætte strejkevåbnet ud af kraft. Jeg tænker også på den prompte afvisning fra både LO og Arbejdsgiverforeningen af forligsmandens skitse som oplæg til et regeringsindgreb, ja, man har næsten talt om en bøn om et regeringsindgreb. I hvert fald er der meget, der tyder på, at hele forløbet var nøje iscenesat og nøje planlagt. Forligsmanden orienterede statsministeren om forligsskitsens indhold, og man kan altså være lidt i tvivl om, om det blot var en orientering, eller om der i virkeligheden var tale om en aftale.

Statsministeren sagde ved sin fremsættelse her i formiddags, at det planlagte indgreb ikke skulle opfattes som et brud med parternes frie forhandlings- og aktionsret. Man kan jonglere meget med ord, men der må være grænser: dette indgreb kan ikke

opfattes som andet end et forsøg på at sætte den frie forhandlingsret ud af spillet. Så kan man diskutere, hvor fri denne forhandlingsret i virkeligheden er, og det er bl. a. det, hr. Kurt Hansen vil komme ind på.

Det er som bekendt ikke første gang, en socialdemokratisk regering har grebet ind over for arbejdsmarkedet. Der var både situationen i 1956, hvor den socialdemokratiske regering greb ind og ophøjede et forkastet mæglingsforslag til lov. Der var situationen i 1963, hvor den socialdemokratiske regering gennemførte en helhedsløsning med tvangsmæssig forlængelse af overenskomsterne i 2 år. Der var situationen i 1967, hvor den socialdemokratiske regering stillede forslag om indefrysning af en dyrtidsportion. Dengang væltede den socialdemokratiske regering sig selv, 6 SF-ere stemte imod, brød med partiet og blev anledningen til dannelsen af VS.

Under regeringsforhandlingerne for nylig sagde venstresocialisterne, at vi foretrak en socialdemokratisk regering. Men vi sagde også, at de fremlagte socialdemokratiske kriseplaner ikke var væsensforskellige fra de kriseplaner, som blev fremlagt af de borgerlige partier. Vi sagde, at der var ingen grund til at have nogen illusioner om, at en socialdemokratisk regering af sig selv ville varetage lønarbejdernes interesser; det var selvfølgelig belært af dårlige erfaringer, både dem, jeg har nævnt, med tidligere indgreb, og erfaringerne fra flere såkaldte arbejderflertal, hvor der blev gennemført asociale besparelser, lovgivning om arbejdsretten og mange andre ting.

Socialdemokratiet har altid været rede til at administrere samfundet på kapitalens betingelser. Når vi alligevel i situationen omkring regeringsforhandlingerne her sagde, at vi foretrak en socialdemokratisk mindretalsregering som det mindste onde, er det, fordi den er mere påvirkelig for pres fra lønarbejderne. Men der er også en risiko — og den risiko er unægtelig blevet aktuel i den situation, vi nu står i — en risiko for, at en socialdemokratisk regering misbruger den autoritet, den stadig har i arbejderklassen, til at gennemføre borgerlig politik og søge at hindre den uro, der ville komme, hvis de samme indgreb kom fra en borgerlig rege-